

۱۲۶۸.۹.
۹۴, ۱, ۵

❖❖❖

۱

صحابیات پیامبر ﷺ

❖❖❖

حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا

مؤلفان

احمد اسماعیل تبار و محمد حسین مہوری

سرشناسه: اسماعیل تبار، احمد، ۱۳۴۳.
 عنوان و نام پدیدآور: صحابیات پیامبر صلی الله علیه و آله/مولفان احمد اسماعیل تبار، محمدحسین مهوری.
 مشخصات نشر: تهران: فرهنگ سبز، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ج.
 شابک: ۱۵۰۰۰ ریال: ج. ۱، ۹78-600-6351-14-8
 وضعیت فهرست نویسی: فیا.
 یادداشت: کتابنامه.
 مندرجات: ج. ۱. حضرت خدیجه علیها السلام.
 موضوع: خدیجه (س) بنت خویلد، ۶۸ - ۳ قبل از هجرت.
 موضوع: صحابه.
 موضوع: صحابه زن.
 شناسه افزوده: مهوری، محمدحسین، ۱۳۴۰.
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ص ۳ ۵۲الف/۶/۲۸BP.
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۴.
 شماره کتاب شناسی ملی: ۳۴۷۳۳۴۶.

فرهنگ سبز

نام کتاب: صحابیات پیامبر ﷺ (حضرت خدیجه علیها السلام)
 مؤلفان: احمد اسماعیل تبار و محمدحسین مهوری
 حروفچین: مهدیه السادات بهشتی مقدم
 صفحه آرا: علی قربانی
 ویراستار: سولماز غریب زاده
 طراح جلد: امیر مسعود رئوفی
 نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 ناشر: انتشارات فرهنگ سبز
 چاپ و صحافی: هنر سرزمین سبز
 شابک: ۸ - ۱۴ - ۶۳۵۱ - ۶۰۰ - ۹۷۸
 قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات فرهنگ سبز می باشد.

۸۸۵۲۴۱۹۲

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه چهارم، پلاک ۱۳، طبقه پنجم، واحد ۹

۶۴۴۸۷۱۲۴

مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان اردیبهشت، کوچه نوروز، پلاک ۲۷، طبقه سوم، پخش ایده پرداز

WWW.farhangesabz.ir

نشانی اینترنتی:

فهرست مطالب

۹	مقدمه
---	-------

فصل اول: زندگی فردی و خانوادگی حضرت خدیجه

۱۵	تبارنامه
۱۵	پدر خدیجه
۱۶	ولادت خدیجه
۱۶	خواهران و برادران
۱۷	عفت و پاکدامنی
۱۸	از بهترین زنان جهان
۲۹	عصمت
۲۹	زیبایی خدیجه
۳۰	دانش اندوزی
۳۰	شاعر بودن
۳۱	روایت از پیامبر اکرم

۳۳	حرز خدیجه
۳۳	منزل خدیجه
۳۴	آیات تفسیر شده به خدیجه
۳۶	خدیجه در سخنان دیگران
۳۸	ازدواج خدیجه قبل از پیامبر اکرم
۳۹	فرزندان خدیجه پیش از پیامبر اکرم
۴۴	قول به عدم ازدواج خدیجه پیش از پیامبر اکرم
۴۶	علاقه خدیجه به پیامبر اکرم
۴۸	سن پیامبر اکرم هنگام ازدواج با خدیجه
۴۹	سن خدیجه هنگام ازدواج با پیامبر اکرم
۵۰	تاریخ ازدواج خدیجه و پیامبر اکرم
۵۱	واسطه میان خدیجه و پیامبر اکرم
۵۱	پیشنهاددهنده ازدواج
۵۵	انگیزه‌های این ازدواج
۵۶	طرف خدیجه که او را به ازدواج پیامبر اکرم درآورد
۵۷	اجراکننده خطبه عقد
۵۷	خطبه ابوطالب
۶۰	مهریه خدیجه
۶۱	ضامن مهریه
۶۱	مجموعات در ماجرای ازدواج خدیجه و پیامبر اکرم
۶۴	فرزندان خدیجه از پیامبر اکرم
۷۲	ترتیب فرزندان پیامبر اکرم از خدیجه
۷۴	وفات فرزندان
۷۷	سرپرستی از علی
۸۰	عدم ازدواج مجدد پیامبر ﷺ در حیات خدیجه

فصل دوم: زندگی اجتماعی حضرت خدیجه

۸۵	اجاره امین حجاز یا مشارکت او با خدیجه
۸۷	مسافرت امین حجاز به شام
۹۸	آغاز وحی الهی
۱۱۱	نقدها و اشکالات بر این روایات
۱۱۸	دیدگاه صحیح درباره وحی
۱۲۳	سلام خدا به خدیجه
۱۲۸	بیعت خدیجه با پیامبر اکرم
۱۳۱	نخستین مسلمان
۱۳۴	برپا داشتن نماز همراه پیامبر اکرم
۱۳۸	دعوت مخفیانه
۱۳۹	خدیجه نگران رنج‌های پیامبر اکرم
۱۴۰	تهیه غذا در روز انذار
۱۴۲	دفاع خدیجه از پیامبر اکرم
۱۴۶	گریه فرشتگان به خاطر گریه خدیجه
۱۴۶	مباهات خداوند به خدیجه
۱۴۷	حمایت از پیامبر اکرم
۱۴۸	ایثار برای پیامبر اکرم
۱۵۳	محبت پیامبر اکرم و خدیجه به یکدیگر
۱۵۴	یاد فراوان پیامبر اکرم از خدیجه
۱۶۴	نیکی پیامبر اکرم به دوستان خدیجه
۱۶۸	در جستجوی علی
۱۷۰	در شعب ابوطالب
۱۷۲	وصیت خدیجه

۱۷۳	شکوه ایشان
۱۷۴	بشارت بهشت به خدیجه
۱۷۹	مشاهده پیامبر اکرم ﷺ از بهشت خدیجه
۱۷۹	منزل خدیجه در بهشت
۱۸۱	خدیجه در بهشت
۱۸۲	ارتحال خدیجه
۱۸۵	مدت عمر خدیجه
۱۸۵	خاکسپاری
۱۸۶	فاصله وفات خدیجه و ابوطالب
۱۸۷	اندوه پیامبر اکرم ﷺ در فقدان خدیجه
۱۹۱	منابع و مآخذ

سنت خداوند متعال بر این است که دین خود را در زمین به وسیله فداکاری بندگان از مردان و زنان یاری رساند. هرگز دین و احکام اسلام، تنها از طریق معجزه و از راه‌های غیر عادی در زمین پیش نرفته است. مومنین به توحید و عدل الهی و نبوت و سنت نبوی و معاد اخروی با ایثار جان و آبرو و اموال خود و خانواده خود طی ۲۳ سال عصر نبوت حضرت نبی ﷺ و ۲۵۰ سال عصر امامت حضرات اوصیاء نبی ﷺ عدالت اسلامی و حقانیت ربوبی را مستقیم و مستقر نگاه داشتند و همواره معروف الهی را برای افکار عمومی تبلیغ کردند تا معروف عرفی با معروف الهی تطابق پیدا کند. شناخت اصل مفهوم حق از درک توحیدی عقل از وجود بی‌نهایت است که کمال او بی‌نهایت و ازلی و ابدی است. وجود بی‌نهایت سرمدی خداوند عقل را به درک پیروی انسان محدود از آن وجود نامحدود می‌رساند و حق آغازین به درک عقل انسان ثابت می‌شود و این حق بنیادین عقلی مبنای شناخت شخصیت‌های الهی از انبیاء، اوصیاء و اولیاء الهی می‌شود؛ حقی که ایمان به نبوت انسان اشرف کامل را در جان هر انسان دیگری مطمئن و مستقر می‌سازد. حواریون، انصار، اوصیاء و انبیاء در سلسله فرستادگان خدا در زمین برای مردم مبنای انتزاع و استنباط حق و عدل و معروف را تعلیم دادند تا باطل و ظلم و منکر شناخته شود و انسان در زندگی فردی و اجتماعی خود، جان خویش را به کمال وجودی الهی تربیت کند و انسانی کامل و جامعه‌ای تکامل یافته بسازد. بساید نام مردانی چون

علیؑ، یاسر، بلال، عمار و... و زنانی چون خدیجهؓ، سمیه، فاطمه بنت اسدؓ، فاطمه زهراؓ، اسماء بنت عمیس و... همواره در طول تاریخ بشریت مطرح و سرلوحه نه تنها مسلمانان بلکه آزادمردان و آزادزنان جهان باشند. دین اسلام با فداکاری جان و تن و مال مسلمانان و مؤمنان واقعی که خداوند مشتری آنهاست، رسول خداﷺ و اوصیاء ایشان را یاری کرده‌اند و در نتیجه اسلام قدرت و اقتدار یافته است. بر این اساس اگر فداکاری، ایثار، گذشت و جانفشانی مسلمانان صدر اسلام نبود، هرگز معارف اسلام به وضعیتی نمی‌رسید که امروز شاهدش هستیم. در این میان افرادی هستند که در پیشرفت اسلام دارای سهم کلیدی و نقش منحصر به فردی هستند که بدون وجود آنان و فداکاری‌های شان، تلاش و کوشش دیگران نیز به جایی نمی‌رسید. حضرت خدیجهؓ در اسلام از چنین نقشی برخوردار است. در تاریخ زندگی پیامبر اکرم ﷺ تنها دو مسافرت به شام ثبت شده است؛ یکی از آنها در دوران نوجوانی همراه عمویش بود و سفر دوم، سفر تجاری آن حضرت در سن بیست و پنج سالگی بود. آن حضرت در این سفر، منبع مالی مهمی جز ثروت حضرت خدیجهؓ در اختیار نداشت و پیش از بعثت بیشتر به تفکر و عبادت می‌پرداخت و برای انجام مسئولیت بسیار بزرگ نبوت و پیامبری آماده می‌شد. او همواره امین مردم حجاز بود. وی پس از بعثت در سیزده سال حضور در مکه و سال‌های آغازین حضور در مدینه هیچ منبع درآمدی در اختیار نداشت. در حالی که اکثریت قریب به اتفاق مسلمانان در مکه از بردگان و مستضعفان بودند که به حمایت مالی نیاز داشتند؛ بنابراین شکل‌گیری و پیشرفت اسلام بدون وجود منبع مالی بزرگی که در اختیار پیامبر اکرم ﷺ بود، بسیار سخت‌تر می‌شد. آن حضرت با ثروت خدیجهؓ زندگی خود را اداره می‌کرد، به مسلمانان نیازمند کمک می‌نمود، بردگانی را که زیر شکنجه‌های سران قریش با مرگ دست و پنجه نرم می‌کردند، از آن وضع اسفناک نجات می‌داد.

حضرت خدیجهؓ شخصیتی است که در اوج ثروت و زیبایی، در محیط فاسد عربستان جذب مظاهر فریبنده دنیا نگردید و از چنان بینش و معرفت بالایی برخوردار

بود که توانست ثروت و موقعیت خود را در راه رسیدن به کمالات معنوی انسان و بشریت به کار گیرد.

متأسفانه زوایای زیادی از زندگی و شخصیت این بانوی بزرگوار اسلام پنهان مانده است زیرا وی در زمان غربت اسلام بسر می برد و در آن زمان شرایط برای حفظ مطالب زندگی آن حضرت فراهم نبود. در آغاز اسلام به جز او و علی علیه السلام مسلمان دیگری وجود نداشت و کسانی که با گذشت زمان به اسلام گرویدند یا زمان زیادی زنده نبودند تا موفق به نقل ویژگی های حضرت خدیجه رضی الله عنها شوند یا به خاطر رقبت و عداوت با ایشان انگیزه ای برای این کار نداشتند؛ البته گروه سومی بودند که سال های زیادی پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله زنده بودند و انگیزه کافی برای این کار داشتند ولی شرایط سیاسی پس از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مجال چنین کاری را به آنها نمی داد.

ما نگارندگان با اعتراف به ناتوانی و عجز امثال خود در درک شخصیت حضرت خدیجه رضی الله عنها و میزان فداکاری او، تنها به این دلیل به این صحنه کران ناپیدا گام نهادیم تا به ساحت مقدس آن بزرگ بانوی اسلام اظهار ارادت و محبتی کرده باشیم تا اقدامی هر چند اندک به وظیفه خود جهت معرفی آن بانوی بزرگ اسلام انجام داده باشیم.

این نوشته در دو فصل سامان می یابد:

۱. زندگی فردی و خانوادگی حضرت خدیجه رضی الله عنها

۲. زندگی اجتماعی حضرت خدیجه رضی الله عنها

تمام مطالب این کتاب براساس ترتیب تاریخی از منابع دست اول از کتاب های تدوین شده شیعه و سنی طی قرون متمادی بعد از ظهور اسلام تألیف شده است.